

TO THE ARMENIAN FATHERS AT VENICE

KNOW your island: — once a gondolier,
 Bearing me out from Venice, glided near
 The wave-washed walls that guard a nation's thought,
 From distant climes, from distant ages brought.
 And when I knew it for the Armenians' isle,
 I bade the rower pause there, and awhile
 Did gaze on Learning's home, and Piety's,
 A race's refuge circled by the seas,
 'Till among thoughts that came and went again
 Of the past glory and the present pain,
 Within my heart arose a memory,
 And a familiar face looked out at me,
 Out of the past it looked on me, and said:
 "I am Remembrance of the deathless dead".

That day I lived with Byron; everything
 Spoke to me of his greatness, radiating
 Occult impressions left there of a word,
 A look, a thought of that illustrious lord,
 Who held in fief the realms of mirth and woe,
 And woke the smile at will, or bade the tear to flow.
 High was his flight who, living, stretched his wings
 Among the stars that scorn the thrones of kings;
 Of the lost line of gods he seemed to be,
 An eagle in the heaven of poesy.

Worthy are ye to guard our poet's fame,
 For in your hearts you reverence his name;
 For him, beside the sages of your race,
 Among your poets you have found a place,
 And every relic of your friend and guest
 Is honoured as his memory is blest.

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՀԱՅՐԵՐՈՒՆ Ի ՎԵՆԵՏԻԿ

Օ ԱՆՕԹ է ինձ ձեր կղզին. — կոնտոլավարը տարաւ
Անգամ մը զիս վենետիկէն դուրս, քերելով մեղմորոր
Ալիքներէն համբուրուած ջրորմին քովէն, պահապան
Աղգի մ'ամբողջ մըտածման, բերուած հեռու աշխարհէ
Եւ հեռաւոր դարերէ: Ու երբոր ես իմացայ
Թէ ան կղզեակն էր Հայոց, հրամայեցի փութապէս
Նաւավարին որ կենայ, եւ ես քանի մը բոպիկ
Նըկատեցի Գիտութեան տունն ու Բարի պաշտաման.
Ծովապարփակ ապաւէնն անքոյթ ցեղի մ'համարէն.
Մինչեւ եկող ու գացող մտածումներուն ընդմէջէն՝
Անցած գացած փառքերու եւ ներկայ դառն օրերու՝
Դնաւ յիշատակ մը սրտիս խորը, եւ դէմք մ'ընտանի
կը նայէր պիշ իմ վրտաս. ան կը նայէր անցեալէն
Եւ կ'ըսէր. « Ե՛ս Եփրատակն եմ՝ չըմեռնող մահերուն »:

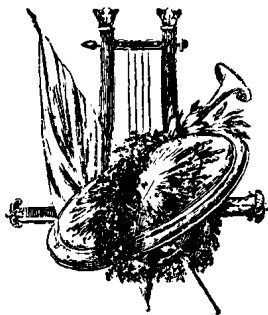
Այդ օրը ես ապրեցայ Պայրընի հետ. ամէն ինչ
կը խօսէր իր մեծութեան վերայ, զանխուղ աղբումներ
Ճաճանչելով հոն թողուած բառի մը, կամ նայուածքի
կամ մըտածման հոյանուն՝ վեհ այն Լորտին՝ որ ունէր
Պետութիւններն հրճուանքի եւ ցաւերու իբրը ճորտ,
Եւ ըստ կամի ժըպիտին կու տար փթթիլ ու ծաղկիլ,
Եւ կամ հրաման ու պատուէր արտասուքին որ հոսի
Բարձր իր թըռիչքն՝ ողջութեանը՝ կը պարզէր իր թեւերն
Աստղերուն մէջ՝ որ գահերը կ'ընդոտնեն ալքունի:
Աստուածներուն անճիտուած զարմէն կը թուէր ըլլալ ան,
Քերթնողութեան երկնքին մէջ ջինջ արծիւ մը հսկայ:

Դուք արժանի պահեկ էք մեր քերթողին համբաւին,
վառն զի ձեր սրտերուն մէջ կը պատուէք իր անունն.
Իրեն համար ձեր ցեղին հանճարներուն աւելնիք,
Քերթողներուն միջեւ ձեր գըտեր էք տեղ մը պատկան.
Եւ որեւէ նշխար ձեր բարեկամին եւ հիւրին
կը մեծարուի ձենէ ինչպէս կ'օրհնելի յիշատակն:

I love to think of Byron, happy there,
Content awhile your quiet life to share,
Where to new energies fresh study gave
Existence, as the wind does to the wave.
Old loves, old hates forgotten for a while,
The giant wrath, the grief-concealing smile;
Only the gentlest Muse might follow there,
And she was awed beside the scholar's chair.
Yet when I find a smoother, sweeter verse
Softening at times some haughty satire's curse,
Lulling the terrors of a tragic close,
Tempering to tenderness love's passionate throes,
Scothing the wounded spirit to repose,
Methinks I hear that deep-eyed Muse who stole
Out to St. Lazare, whisper to his soul
The recollection of what once he knew
Alone with Her, with Culture, and with you.

If England holds his body, Greece his heart,
You surely of his spirit hold a part,
Perhaps the highest, for with you remain
The Friendship and the Peace, and not the pain.

CH. RICHARD CAMMELL

Ես կը սիրեմ մշտածել Պայրընը՝ հոտ երջանիկ՝
 Գոհ քիչ մ'ատեն ձեր հանգարտ կեանքին բազորդ ու հազորդ.
 Ուր հրահանգներ նոր՝ նորոգ կորոզներու կու տան ծնունդ,
 Ինչպէս որ հովը կու տայ վէտ վէտ ծըփալ կոհակին:
 Հին տարփանքներ, ռիւս հին պահ մը տրուած մոռացման,
 Սրամբուութիւնը հսկայ եւ վշտապրող քմծիծաղն.
 Հետեւեցաւ իրեն հոն միայն Մուսան նազելի,
 Եւ համբակին աթուին քով կը մընար պատկառութիւն:
 Սակայն ես երբ կը գտնեմ տող մը քնքուշ եւ գողտրիկ,
 Որ կ'ամփէ մերթ անէծքն երգիծանքի մը խրրոխտ,
 Որ կ'որորէ սարսափները վախճանի մը գծնէ,
 Որ կը մեղմէ գորովով բուռն սիրոյ տաղնապներն,
 Որ կը գգուէ եւ կու տայ հանգարտութիւն խոց հոգւոյն,
 Ես կը կարծեմ հետը Մուրբ Ղազար գացող խորաշուի
 Մուսան լրսել, իր հոգւոյն շըշընջելով հծծելով,
 Որ յիշէ ինչ որ երբեմն սորվեր էր՝ երբ միայն
 Կը գտնուէր ինք Նէրա, Մըշակոյթին եւ ձեր հետ:
 Եթէ ունի Մնգլիա մարմինը, սիրտն՝ ցունաստան,
 Իր հոգիէն, օ՛ն եւ օ՛ն, կը ժառանգէք մաս մը գուք,
 Ազնւագոյնը թերեւս, զի ձեզի հետ կը մընան
 Խաղաղութիւնն ու Մտերիմ սէրը եւ ոչ ցաւն ու վիշտ:

(Թրգ. Է. ԱՐՄԷՆ ՂԱԶԻԿԵԱՆ)

2. Թ. ԳԱՄՄԵԼԼ

ԱՅՎԱԶՈՎՍԿԻ. — Մուտք Լորտ Պայրընի ի Ս. Ղազար
 AIVAZOWSKI: Arrival of Lord Byron at St. Lazarus.